

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind punerea în aplicare a planului de acțiune pentru economia circulară

[COM(2019) 190 final]

(2020/C 47/14)

Raportor: **Peter SCHMIDT**

Sesizare	Comisia Europeană, 11.4.2019
Temei juridic	Articolul 29 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Decizia Biroului	19.3.2019
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului
Data adoptării în secțiune	1.10.2019
Data adoptării în sesiunea plenară	31.10.2019
Sesiunea plenară nr.	547
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	164/2/0

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută raportul Comisiei privind punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru economia circulară (CEAP) și, în special, recunoașterea rolului vital pe care mobilizarea părților interesate îl va juca în tranziția spre o economie circulară. Comitetul sprijină, de asemenea, planurile de lansare a unui pact ecologic european (*Green Deal*) și propune un nou Plan de acțiune pentru economia circulară (CEAP), care să se concentreze asupra unor sectoare specifice, cum ar fi produsele textile și construcțiile, stabilite în orientările politice ale doamnei von der Leyen, președinta aleasă a Comisiei ⁽¹⁾.

1.2. Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară (ECESP) este o platformă creată pentru reunirea comunității economiei circulare în Europa. Inițiativă comună a Comitetului și a Comisiei Europene, platforma a fost creată în 2017 ca urmare a recomandărilor făcute de CESE în avizul său referitor la pachetul privind economia circulară ⁽²⁾. Parteneriatul instituțiilor este o caracteristică esențială pentru succesul platformei și este important ca acest parteneriat să continue și să crească pentru fiecare nou CEAP, asigurându-se că actorii societății civile sunt în centrul tranziției.

1.3. CESE crede cu tărie în rolul esențial al platformei de a asigura mobilizarea părților interesate – un rol care ar trebui să continue și să fie consolidat în viitor. În special, platforma ar trebui dezvoltată în continuare pentru a asigura o abordare holistică a economiei circulare, ținând seama de interconexiunile cu alte domenii de politică (de exemplu, energie, schimbări climatice, politica socială, mobilizarea cetățenilor, bunăstare, integrare/incluziune socială, drepturile și responsabilitățile cetățenilor/consumatorilor etc.) și la toate nivelurile de guvernare (european, național, regional și local) și pentru a identifica obstacolele din calea tranziției către o economie circulară, în special în sectoare-cheie cum ar fi produsele textile, produsele alimentare, construcțiile, produsele electronice și (micro)materialele plastice. Trebuie colectate dovezi cu privire la modul în care se concretizează beneficiile creării de locuri de muncă, ale accesului la servicii, ale economiilor de costuri și ale modelelor de consum colaborativ.

⁽¹⁾ „O Uniune mai ambițioasă: Programul meu pentru Europa”

⁽²⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 98

1.4. Pentru a reflecta importanța tot mai mare și caracterul multidimensional al economiei circulare, membrii grupului de coordonare care sprijină platforma ar trebui să includă și alte părți interesate importante (de exemplu, din partea tinerilor și a sectorului financiar), pentru a contribui la elaborarea unor scenarii viitoare de consolidare a interconexiunilor dintre sectoare, cu reuniuni mai regulate, iar acestea să devină ambasadori ai platformei inclusiv în cadrul unor forumuri din afara comunității economiei circulare. Viitoare activități suplimentare ale grupului de coordonare ar putea sprijini testarea soluțiilor privind economia circulară pe teren, prin intervenții pilot și laboratoare vii, pentru a contribui la elaborarea politicilor. Grupul de coordonare a fost, este și va fi parte integrantă a succesului platformei și, prin urmare, ar trebui să fie consultat în ceea ce privește direcția politică adoptată pentru fiecare nou CEAP.

1.5. CESE subliniază că tranziția către economia circulară trebuie condusă acum la nivel național, regional și local, pentru a-i da un caracter incluziv. Este important ca activitățile să fie adaptate la problemele locale și să valorifice punctele forte existente la nivel local.

1.6. O abordare descentralizată poate avea un rol esențial în explorarea rolului economiei circulare în asigurarea unei vieți bune pentru cetățeni. CESE recomandă crearea unui grup de reflecție privind cetățenii, care să contribuie la evaluarea comportamentului cetățenilor, a motivațiilor acestora și a barierelor în calea asumării unor soluții circulare. Acest grup de reflecție ar putea dezvolta și extinde sfera de activitate a actualului Grup de reflecție privind consumatorii („*Consumer Insight Action Panel*”), o inițiativă a membrilor Grupului de coordonare al ECESP, dedicat unei mai bune înțelegeri a mobilizării consumatorilor și a cetățenilor în comportamente corespunzătoare economiei circulare, precum și accelerării schimbării în direcția comportamentelor cu adevărat importante în acest sens.

1.7. Aspectul financiar joacă deja un rol important în capacitatea tranziției. Pentru a continua descentralizarea economiei circulare și a adapta soluțiile la teritoriu, instituțiile financiare locale ar trebui să fie abilitate să susțină mai mult economia circulară, de exemplu prin extinderea programului Băncii Europene de Investiții dedicat orașelor circulare, pentru a include și „state circulare”. O altă propunere de orientare a economiei către principiile economiei circulare este utilizarea TVA ca instrument economic pentru a contribui la asigurarea extinderii duratei de viață a unui produs prin reutilizare și reparare.

1.8. Recunoscând rolul important al comerțului cu amănuntul în a face produsele mai circulare, Comitetul consideră că un grup operativ dedicat comerțului cu amănuntul de tip circular ar putea contribui la mai bună integrare a principiilor economiei circulare de-a lungul lanțului valoric, permițând inclusiv adoptarea unui comportament circular. CESE sugerează Comisiei să stimuleze crearea acestui grup operativ prin intermediul Forumului comerțului cu amănuntul, deja existent. În acest proces ar trebui implicate organizațiile societății civile și organizațiile de experți în materie de comportament și stil de viață durabil, pentru a asigura reprezentarea cetățenilor și o abordare integrată a producției și a consumului circular.

1.9. Achizițiile publice pot fi un factor determinant în accelerarea tranziției. Pentru extinderea adoptării produselor, lucrărilor și serviciilor circulare și exploatarea potențialului său de a impulsiona circularitatea, sunt importante instituționalizarea achizițiilor publice circulare, consolidarea capacităților și a cunoștințelor părților interesate relevante, asigurarea clarității juridice și sprijinirea punerii în aplicare a achizițiilor publice circulare. Un program de formare în domeniul achizițiilor publice circulare ar fi foarte util, ca și organizarea în întreaga Europă a unor ateliere pe tema mobilizării pieței, axate pe circularitate. CESE recomandă ca, pentru a reduce la minimum și, în cazul ideal, a evita impactul negativ asupra mediului și generarea de deșeuri pe parcursul întregului ciclu de viață, criteriile minime de mediu pentru achizițiile publice, prevăzute deja în directivele UE, să devină obligatorii în toate statele membre.

1.10. Înțelegerea și mobilizarea consumatorilor sunt esențiale pentru succesul tranziției către economia circulară. Introducerea unei etichete a economiei circulare ar putea accelera tranziția și i-ar sprijini pe consumatori să facă o alegere durabilă, dar numai însoțită de o campanie de comunicare la nivel european. Un alt pilon esențial pentru a ajuta părțile interesate să înțeleagă și să devină parte a tranziției UE către economia circulară îl reprezintă consolidarea capacităților.

2. Planul de acțiune pentru economia circulară

2.1. Strategia Europa 2020 pune accentul pe creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii ca modalitate de îmbunătățire a competitivității și a productivității și de susținere a economiei sociale de piață. Economia circulară este o cale esențială de realizare a acestei strategii și de asigurare a bunăstării oamenilor și a planetei. În 2015, Comisia Europeană a publicat un Plan de acțiune pentru economia circulară (CEAP) pentru a susține și a impulsiona tranziția de la un model de economie liniară spre un model circular în Europa.

2.2. Planul de acțiune pentru economia circulară ⁽³⁾ a stabilit un program ambițios de 54 de acțiuni, traversând numeroase lanțuri valorice și acoperind producția, consumul, gestionarea deșeurilor și materiile prime secundare, pentru a da câteva exemple. În cadrul planului de acțiune, Comisia Europeană face referire la implicarea părților interesate și la cooperarea cu acestea, pentru a capacita tranziția spre un model de economie circulară.

(3) COM(2015) 614 final

2.3. În 2016, Comitetul Economic și Social European a adoptat un aviz referitor la pachetul privind economia circulară ⁽⁴⁾, propunând crearea unei platforme prin intermediul căreia părțile interesate din comunitatea economiei circulare s-ar putea mobiliza și ar putea face schimb de bune practici, cunoștințe și experiență. Comitetul și Comisia Europeană au creat împreună Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară ⁽⁵⁾ (ECESP) – un spațiu virtual care reunește părțile interesate online, dar și fizic, prin intermediul unei conferințe anuale. Această platformă este susținută de un grup de coordonare – un grup compus din 24 de persoane reprezentând organizațiile societății civile din întreaga Europă, care au rolul de ambasadori ai platformei.

2.4. În 2019, Comisia europeană a adoptat un raport ⁽⁶⁾ privind punerea în aplicare a planului de acțiune pentru economia circulară, care prezintă principalele reușite ale planului și viitoarele provocări. Raportul acoperă subiecte precum construirea unei economii circulare și accelerarea tranziției. În ceea ce privește această din urmă temă, Comisia face referire în mod specific la necesitatea unei angajări ferme a părților interesate. CESE constată că documentele justificative ale raportului [SWD(2019) 90/91/92] sunt disponibile doar în versiunea în limba engleză, ceea ce îngreunează înțelegerea și participarea la nivelul statelor membre.

2.5. CESE salută acest raport actualizat și, în special, recunoașterea rolului vital pe care mobilizarea părților interesate îl va juca în tranziția spre o economie circulară.

2.6. CESE observă că economia circulară ar trebui inclusă, de asemenea, în planurile naționale privind energia și clima și că, în acest context, dimensiunea socială ar trebui să fie mai bine evidențiată.

2.7. CESE subliniază necesitatea unei analize complete a tuturor fluxurilor de materiale, în interiorul și în afara UE, ca parte a unei analize mai ample a impactului economiei circulare asupra comerțului.

3. Angajarea părților interesate în favoarea unui viitor plan de acțiune pentru economia circulară

3.1. Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară a devenit deja un forum de succes, vizibil la nivelul UE, care facilitează dialogurile transsectoriale și multipartite și schimburile de bune practici, strategii și cunoștințe privind o gamă variată de subiecte legate de economia circulară.

3.2. Acum este momentul ca această mobilizare multipartită de succes să se aplice la nivel regional, național și local pentru a multiplica efectele pozitive în toate statele membre și a spori implicarea cetățenilor. Este important că activitățile să fie descentralizate, adaptate la problemele locale și să valorifice punctele forte existente la nivel local. Datorită varietății de culturi și contexte din întreaga Europă, domeniile de interes și industriile au relevanță diferită în funcție de țară. Acest lucru este evidențiat în studiul comandat de CESE referitor la strategiile și foile de parcurs privind economia circulară în Europa, intitulat „*Identifying synergies and the potential for cooperation and alliance building*” („Identificarea sinergiilor și a potențialului de cooperare și de construire a unor alianțe”) ⁽⁷⁾.

3.3. Comportamentul cetățenilor, motivațiile și obstacolele care îi împiedică să recurgă la soluții circulare depind în egală măsură de context, ceea ce arată importanța facilitării unor experimente descentralizate multiple pentru a înțelege mai bine și a accelera comportamentele circulare cu adevărat importante. Mobilizarea ar trebui să fie relevantă la nivel local, orientată spre acțiune și adaptată activităților specifice de implementare în diferitele țări, răspunzând deci nevoilor și sporind bunăstarea localnicilor. Această mobilizare și alte comportamente ale cetățenilor în raport cu strategiile în curs de aplicare sunt în prezent analizate în cadrul Grupului de reflecție privind consumatorii și se recomandă ca analiza să fie extinsă în continuare.

3.4. Abordarea descentralizată poate fi deosebit de semnificativă în examinarea rolului economiei circulare în asigurarea unei vieți bune pentru cetățeni, prin înglobarea de indicatori sociali pentru măsurarea succesului activităților de economie circulară la nivel local. Aspecte precum nivelul de interacțiune socială și integrare, posibile prin schimbul de inițiative, sau satisfacția de a acumula noi competențe pentru repararea unor bunuri sau pentru producția proprie de alimente sau obiecte vestimentare sunt câteva exemple care ilustrează această legătură.

⁽⁴⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 98

⁽⁵⁾ Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară

⁽⁶⁾ COM(2019) 190 final

⁽⁷⁾ Circular economy strategies and roadmaps in Europe: Identifying synergies and the potential for cooperation and alliance building (Strategii și foi de parcurs privind economia circulară în Europa: identificarea sinergiilor și a potențialului de cooperare și de construire a unor alianțe) și avizul aferent al CESE pe tema „Dezvoltarea sinergiilor între diferitele foi de parcurs privind economia circulară” (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

3.5. Acest lucru ar putea lua forma unor evenimente la care să participe părțile interesate ⁽⁸⁾ la nivel național, regional sau local și care să vizeze problemele locale și consolidarea mobilizării părților interesate la nivel local. Actorii-cheie ar urma să fie IMM-urile locale, guvernele și organizațiile societății civile, în special consumatorii, care se vor reuni pentru:

- răspuns la provocările specifice cu valoare locală;
- definirea modului în care Comisia Europeană poate contribui la bunăstarea personală;
- identificarea modului în care Comisia Europeană poate contribui la fericire și la creșterea calității vieții;
- conceperea unor opțiuni care să permită cetățenilor să aibă un stil de viață durabil și circular;
- conectarea agențiilor locale și a infrastructurii (sau investițiile în unele noi, acolo unde nu există);
- facilitarea oportunităților de contact în vederea rezolvării problemelor locale;
- mobilizarea sindicatelor în favoarea acumulării de competențe de către angajații locali;
- demararea unor platforme de învățare care să-și continue activitatea după manifestările tematice;
- discutarea proceselor de standardizare, cum ar fi „Prassi di Riferimento” ⁽⁹⁾ din Italia, pentru economia circulară.

3.6. Astfel de evenimente și de platforme vor avea o relevanță deosebită în țări și regiuni în care activitățile circulare sunt modeste. Evenimentele ar trebui să inspire lansarea unor noi acțiuni circulare și sporirea mobilizării pentru a asigura o înțelegere mai bună și o implementare mai extinsă a economiei circulare în toată Uniunea. Viitorul plan de acțiune pentru economia circulară ar trebui să sprijine părți interesate și soluții locale, în vederea implementării cu succes a strategiei UE și a sporirii bunăstării în toate țările europene.

3.7. Pentru demararea unor soluții locale de economie circulară și pentru încurajarea adoptării pe scară largă a unor astfel de practici, este important ca proiectele care pot fi replicate să devină cunoscute și să fie extinse în diferite contexte – de exemplu, 100 de cariere circulare, 100 de comunități circulare, 100 de sate circulare, 10 campusuri circulare și 10 insule circulare.

3.8. Aspectul financiar joacă deja un rol important în capacitatea tranziției. Pentru a continua descentralizarea economiei circulare și pentru a adapta soluțiile la teritoriu, instituțiile financiare locale ar trebui să fie abilitate să susțină mai mult economia circulară – de la o mai bună înțelegere a principiilor circulare la o mai bună sprijinire a tranziției cu produse, servicii și operațiuni. De exemplu, Banca Europeană de Investiții ar putea utiliza instrumentele existente destinate orașelor mari, cum ar fi programul „Orașul circular”, și să le extindă și la „satele circulare”. Băncile locale ar trebui să joace un rol mai activ în acest proces. Și legăturile dintre schimbările climatice și finanțarea economiei circulare ar trebui examinate în continuare.

3.9. Crizele de mediu sunt conectate în mod sistemic cu crizele inegalității, migrației și democrației. Aceste crize sunt cauzate – chiar dacă nu în mod exclusiv – de inegalitatea enormă inerentă capitalismului financiar și de erodarea continuă a democrației și sunt rezultatul societății de piață la care s-a ajuns. Niciuna dintre aceste crize nu poate fi corespunzător abordată dacă este tratată separat, iar o economie circulară bine concepută poate contribui la atenuarea vulnerabilității sistemului economic, de mediu și social.

3.10. O tranziție sistemică ar trebui, de asemenea, să răspundă provocărilor sociale și de mediu care o însoțesc și care sunt, indisolubil legate de crizele provocate de inegalități și de erodarea democrației. Este important să se promoveze dialogul cu organizațiile societății civile (OSC), pentru a face față riscurilor potențiale și problemelor mai profunde legate de economia circulară și a spori competențele organizațiilor societății civile relevante, pentru a permite asigurarea unei tranziții mai echitabile/juste.

3.11. Tranziția spre economia circulară presupune ca părțile interesate să dezvolte noi abilități/competențe pentru un spirit și practici circulare, care variază de la cunoștințe mai aprofundate despre compoziția materialelor până la o înțelegere sporită a modelelor de afaceri și a comportamentului social, în special în sectoare-cheie cum ar fi industria textilă, construcțiile, industria alimentară, industria electronică și a materialelor (micro)plastice. Sunt importante dezvoltarea și îmbunătățirea competențelor circulare ale principalelor părți interesate, precum antreprenorii, producătorii, vânzătorii cu amănuntul, autoritățile implicate în achizițiile publice și cetățenii.

⁽⁸⁾ De exemplu, *Circular Economy Virtuous Circle Tour* (turul cercului virtuos al economiei circulare al Comisiei Europene).

⁽⁹⁾ A se vedea UNI

3.12. Pentru a ajuta la stimularea tranziției, antreprenorii, producătorii, sindicatele și consumatorii ar trebui să fie sprijiniți în dezvoltarea unei economii circulare inteligente, bazate pe TIC. Există numeroase modalități de realizare a acestui obiectiv, de exemplu prin dezvoltarea unor centre de competențe în domeniul economiei circulare inteligente, care ar putea fi integrate în platformele locale pentru favorizarea schimburilor și a contactelor, sau prin crearea unui grup operativ împreună cu părți interesate importante din sectorul TIC.

3.13. Utilizarea taxei pe valoarea adăugată (TVA) ar trebui să fie analizată ca o modalitate de a asigura extinderea duratei de viață a unui produs prin reutilizare și reparare. O serie de state membre ale UE au depus deja eforturi pentru reducerea TVA atât pentru bunurile de ocazie, cât și pentru serviciile de reparații ⁽¹⁰⁾.

3.14. De asemenea, există posibilitatea utilizării cadrelor existente cu care întreprinderile sunt deja obișnuite, cum ar fi, de exemplu, instrumentele de audit de mediu, precum sistemul de management și audit de mediu (EMAS), instrumentele internaționale precum cele dezvoltate de ISO (de exemplu, ISO 14001 sau viitorul ISO/TC 323 în domeniul economiei circulare) sau criteriile minime de mediu (care sunt definite în directivele UE, dar a căror aplicare la nivelul statelor membre nu este obligatorie).

3.15. Vanzătorii cu amănuntul joacă deja un rol important în accentuarea dimensiunii circulare a produselor, de exemplu prin reducerea volumului ambalajului. De asemenea, vânzătorii cu amănuntul pot avea o influență puternică asupra stilului de viață al consumatorilor – ei decid gama din care consumatorii pot alege și influențează alegerea consumatorilor, ba chiar modul în care aceștia folosesc și elimină produsele. Un grup operativ privind comerțul cu amănuntul circular, asemănător forumului privind comerțul cu amănuntul, ar putea contribui la integrarea mai accentuată a principiilor economiei circulare de-a lungul lanțului valoric, permițând inclusiv adoptarea unui comportament circular; acesta ar trebui să cuprindă și organizațiile cetățenești, ale consumatorilor și de analiză a comportamentului, precum și sindicatele.

3.16. Achizițiile publice reprezintă un factor-cheie în accelerarea tranziției, iar planul de acțiune pentru economia circulară prevede măsuri pentru facilitarea integrării principiilor economiei circulare în achizițiile publice. Din activitățile de pionierat în domeniu s-au putut trage mai multe învățăminte. Apar discuții cu privire la ce înseamnă achizițiile publice circulare în practică și ce rol concret ar putea juca acestea în promovarea dezvoltării economiei circulare – spre exemplu ca forță de tracțiune (și anume, extinderea pieței de soluții circulare existente odată cu puterea de cumpărare) sau chiar ca potențială forță motrice (și anume, co-crearea de noi soluții pentru a răspunde necesităților achizitorilor publici). Pentru promovarea unei adoptări mai extinse a achizițiilor publice circulare și susținerea potențialului acestora de a impulsiona inovarea, sunt importante instituționalizarea achizițiilor publice circulare, consolidarea capacității și cunoștințelor părților interesate relevante, asigurarea clarității juridice și favorizarea dialogului privind acest tip de achiziție.

3.17. Stilul de viață circular sau comportamentul circular poate reprezenta un indicator complementar pentru măsurarea tranziției sistemice spre economia circulară și poate arăta influența infrastructurii, a întreprinderilor și a politicilor din domeniul economiei circulare asupra cetățenilor. Pentru noi, în calitate de cetățeni europeni, este important să putem analiza mai degrabă ce și cum folosim, reparăm și eliminăm în prezent decât ce și cum am folosit, închiriat, reparat și eliminat în trecut. Instrumente precum „laboratoarele vii” ar trebui create la nivel de oraș. Laboratoarele vii sunt medii reale, cum ar fi gospodăriile, organizațiile și chiar cartierele urbane, în care soluțiile și intervențiile circulare pot fi concepute ca prototipuri, testate în realitate și incluse în strategiile privind economia circulară. Uzura morală prematură ar trebui abordată mai ferm, așa cum a recomandat CESE în avizul său „Către un consum mai durabil: durata de viață a produselor industriale și informarea consumatorilor, mijloace de restabilire a încrederii”. În special, ar trebui luată în considerare o prelungire a garanției la cel puțin cinci ani. Grupul de reflecție privind consumatorii, în colaborare cu întreprinderile, cu ONG-urile și cu organizațiile de consumatori, analizează soluții și variante de promovare a modelelor de garanție pe întreaga durată de viață.

3.18. Economia circulară este un instrument cheie pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) și a unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Pentru a controla ritmul tranziției spre o economie circulară, este importantă promovarea dialogului și a schimburilor de idei cu privire la modul în care părțile interesate pot utiliza economia circulară ca instrument pentru realizarea ODD-urilor sau a altor obiective relevante. În vederea asigurării unei economii circulare și durabile care să mulțumească toate părțile interesate, angajații ar trebui sprijiniți în cadrul existent, cum ar fi formarea profesională, dotând astfel angajații actuali și viitori cu competențele necesare susținerii tranziției.

3.19. Este important să examinăm și să punem în lumină modul în care inovarea în domeniul economiei circulare poate stimula competitivitatea pentru o economie mai durabilă și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Universitățile și centrele de cercetare ar trebui să devină potențiale platforme de inovare circulară pentru dezvoltarea, testarea și diseminarea inovațiilor, având în vedere că dispun de o capacitate solidă de cercetare pentru abordarea provocărilor circulare. Învățarea și formarea bazate pe rezolvarea problemelor sunt utile pentru stimularea viitorilor inovatori, antreprenori și cercetători care își construiesc carierele în cadrul universităților. Universitățile cu o densitate mare a populației și cu cerere ridicată de resurse pot funcționa ca laboratoare vii pentru testarea soluțiilor înainte de lansarea acestora. Sunt necesare proiecte-pilot pentru dezvoltarea și demonstrarea la nivel de campus a soluțiilor și a abordărilor circulare scalabile, iar o rețea a campusurilor circulare poate contribui la promovarea pe mai departe a schimbului de cunoștințe.

⁽¹⁰⁾ Reducerea impozitării ca sprijin pentru reutilizare și reparare

3.20. Tranziția spre o economie circulară în Europa va afecta, fără nicio îndoială, părțile interesate la nivel internațional, de exemplu prin acordurile comerciale. Prin inovarea în vederea tranziției la o economie circulară, Europa poate stabili standarde globale pentru o economie mai echitabilă care să funcționeze pentru toți cetățenii săi – diversă și adaptabilă atât la zonele rurale, cât și la cele urbane. Acest lucru va necesita o abordare la nivel local, regional și național care să includă părțile interesate din societatea civilă pentru crearea, dezvoltarea, implementarea și monitorizarea strategiilor ⁽¹¹⁾ de economie circulară care funcționează pentru regiunile respective (și anume, combaterea sărăciei, furnizarea de locuri de muncă de calitate, calitatea vieții mai ridicată, desfășurarea activităților economice respectând granițele ecologice). O bună practică în acest sens poate fi găsită în abordarea slovenă a foii de parcurs privind economia circulară. CESE încurajează factorii de decizie implicați în redactarea strategiilor și a foilor de parcurs privind economia circulară să adopte această abordare.

4. Rolul platformei europene a părților interesate privind economia circulară (ECESP)

4.1. ECESP este o platformă creată pentru reunirea comunității economiei circulare în Europa. Inițiativă comună a Comitetului și a Comisiei Europene, platforma a fost creată în 2017 ca urmare a recomandărilor făcute de CESE în avizul său „Închiderea buclei – un plan de acțiune al UE pentru economia circulară” ⁽¹²⁾. Scopul platformei este de a facilita consultarea societății civile, cooperarea dintre rețelele naționale, regionale și sectoriale și schimbul de experiențe, informații și bune practici. CESE asigură secretariatul acestei platforme, creând o punte între societatea civilă și factorii de decizie politică.

4.2. Platforma este susținută de un grup de coordonare format din 24 de experți din toată Europa, selectați din rândul organizațiilor societății civile, al reprezentanților întreprinderilor și al sindicatelor, al grupurilor de reflecție, al centrelor de cercetare și al organismelor publice, care sunt interesați de economia circulară. Acest grup divers de părți interesate reprezintă platforma europeană prin acțiunile și rolurile lor la nivel local, regional și național. Aceste acțiuni sunt sprijinite cu succes de către CESE și de către Comisia Europeană prin intermediul platformei virtuale ⁽¹³⁾.

4.3. Grupul de coordonare orientează activitățile platformei, inclusiv acțiunile din cea de a doua zi a Conferinței anuale a privind economia europeană circulară (care a avut până în prezent trei ediții), iar membrii săi au rolul de ambasadori. Grupul se întrunește în mod formal o dată pe an și are mandat până în 2020. Grupul a fost creat ca urmare a cererii de exprimare a interesului, iar caietul de sarcini a fost stabilit de CESE și de Comisia Europeană. În viitor, membrii grupului de coordonare ar trebui să se întrunească mai regulat și/sau pe teme specifice și să devină ambasadori și în afara comunității economiei circulare.

4.4. Parteneriatul instituțiilor este o caracteristică esențială pentru succesul platformei și este important ca acest parteneriat să continue și să crească pentru fiecare nou plan de acțiune pentru economia circulară, asigurându-se că actorii societății civile sunt în centrul tranziției.

4.5. Grupul de coordonare a platformei oferă un bazin de potențiale cunoștințe și experiențe la nivelul statelor membre, care ar trebui considerat drept un avantaj de către instituțiile europene, precum Comisia Europeană, Banca Europeană de Investiții etc. Astfel de cunoștințe și experiențe ar trebui cultivate prin implicarea și consultarea mai activă a grupului de coordonare. Implicarea grupului de coordonare a avut, are și va avea o contribuție la succesul platformei și ar trebui să fie esențială în fiecare nou plan de acțiune pentru economia circulară. Fiecare nou mandat încredințat platformei ar trebui să reflecte acest lucru și să vizeze continuarea dezvoltării rolului pe care actorii societății civile l-au jucat deja, de exemplu în legătură cu consumatorii, finanțarea, bioeconomia, educația și inovarea. Grupul de coordonare ar trebui, prin urmare, să fie consultat în ceea ce privește direcția politică adoptată de fiecare nou plan de acțiune pentru economia circulară. În acest context, CESE va continua să joace un rol esențial în integrarea părților interesate în procesul de elaborare a politicilor.

4.6. Expertiza CESE în materie de consolidare a consensului și de incluziune este esențială. Activitatea importantă a Comitetului în ceea ce privește asigurarea secretariatului și a site-ului web al ECESP este recunoscută și sprijinită. Această structură a fost parte integrantă a succesului mai cuprinzător al ECESP.

4.7. Site-ul internet al platformei reprezintă, în același timp, o sursă de cunoștințe și de bune practici care contribuie la crearea unui „ghișeu unic virtual” pentru economia circulară. Acest instrument online esențial trebuie să beneficieze în continuare de sprijin instituțional adecvat și de spațiu și resurse pentru a se dezvolta, astfel încât să fie diseminate în continuare soluțiile inovatoare, cunoștințele de bază și principalele contacte pentru a valorifica potențialul de care dispun părțile interesate în privința tranziției circulare în întreaga Europă.

Bruxelles, 31 octombrie 2019.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹¹⁾ Avizul CESE pe tema „Dezvoltarea sinergiilor între diferitele foi de parcurs privind economia circulară” (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽¹²⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 98

⁽¹³⁾ Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară